

Và như mọi lúc, Tổng thống Obama đã gặp với những hoàn cảnh...

Với những hoàn cảnh bưng nấp mà không tìm được, nó xuất phát từ một... hòa bình.

Chúng ta không nói về quy tắc dành cho những chiến tranh ở Dải Gaza của Chính quyền Israel. Tổng thống Barack Obama sẽ có thời gian rơi vào hố sâu gai góc ở Trung Đông mà không tìm ra giải pháp - như năm với tiến nhiệm của ông, từ Carter tới Bush 43. Chuyện này, xin đừng đổ mà vẫn không thiu.

Những hoàn cảnh bưng nấp khi Thủ tướng Yulia Timoshenko của Cộng hòa Ukraine đồng ý với Thủ tướng Vladimir Putin của Liên bang Nga về những tình hình hợp tác với khí đốt giữa hai nước. Các thỏa thuận là Ukraine sẽ mua khí đốt của Nga với giá bị ép ngay xưa mà Nga chỉ bán cho các đồng chí, đồng minh hay cho họ như Armenia hay Belarus. Thủ tướng này đồng ý với hai nước ký kết khi ông Obama bắt đầu lên làm Tổng thống.

Thủ tướng này có nghĩa là sau cuộc cách mạng dân chủ năm 2004 đồng ý theo Tây phương, Cộng hòa Ukraine đang trở về với trí cũ, nằm trong quỹ đạo của Liên bang Nga. Sau khi Georgia bắt đầu công khai tháng Tám năm ngoái và Ukraine bắt đầu bí mật khí đốt trong ba tuần liên tiếp khi ở Âu Châu rất run vì thiêu khí trong mùa lạnh, vì các mối lãnh thổ Ukraine, đồng tác gia của cuộc Cách mạng màu Cam năm 2004, lại ký kết thỏa thuận với Nga, cho thấy Liên bang Nga đang chinh phục lại những hoàn cảnh đã mất của Liên bang Xô viết.

Đáng chú ý hơn nữa, Putin đã thảo luận với bà Timoshenko sau khi qua Đức hai ngày nói chuyện với Thủ tướng Angela Merkel của Đức. Chính là bà Merkel đã dàn xếp giải pháp "hợp tác" này cho Ukraine và... Âu Châu. Nôm na để hiểu là Âu Châu sẽ hỗ trợ bên với Ukraine hay Georgia và Liên bang Nga có thể tìm lại thời cơ cũ...

Mà chuyện này ảnh hưởng gì tới tân Tổng thống Barack Obama? - Có, vì chuyện này ảnh hưởng tới Pakistan và chiến tranh Afghanistan, họ sẽ chiến đấu với ông Obama. Đây là một vòng liên hoàn rồi đó, như hình tròn của trái đất.

Không phải ngẫu nhiên mà khi Obama tuyên bố những mục tiêu thì Đô đốc David H. Petraeus - Tổng giám đốc chiến tranh Iraq năm qua, nay là Tổng giám đốc Chỉ huy Quân khu Trung tâm CENTCOM của Hoa Kỳ - tuyên bố đã là một thỏa thuận với tiến bộ với Liên bang Nga... cho chiến tranh Afghanistan. Petraeus chỉ huy các chiến tranh nóng của Hoa Kỳ là Iraq và Afghanistan, với nhiệm vụ bao trùm lên 27 quốc gia từ Trung Á xuống Trung Đông qua Trung Á.

Muốn hiểu ra câu chuyện và cái thế liên hoàn đang tiếp tục bó tay với Tổng thống thứ 44 của Hoa Kỳ, người ta cần một bản đồ... Hay xoay quỹ đạo của nó.

Hoa Kỳ đang gặp vấn đề tại Iraq và khi tranh chấp, Barack Obama đã chú ý đến chiến tranh Afghanistan trong tình hình quân sự Iraq với đó, ít ra là ba lữ đoàn như ông hứa hẹn khi tranh chấp. Thực tế có thể là 20 ngàn quân là ít. Chiến lược áp dụng với chiến lược quân của Bush tại Iraq - để một tổng thống lại quân sự như một nhà đàm phán với lực lượng Taliban, như Mullah đã thỏa hiệp với lực lượng Sunni của Iraq - và tìm cách rút quân sau khi diệt trừ đầu c của al-Qaeda.

Tại Afghanistan, Hoa Kỳ và các lực lượng của Minh lực NATO chỉ có một người tiếp cận chính là qua Pakistan. Lạm dụng không với cho vũ khí như là chuyện khó khăn và tốn kém. Khoan về ba phần tiếp vũ khí và đến được của Liên quân Mỹ-NATO được của Pakistan Karachi và đi qua A Phú Hãn Afghanistan bằng đường bộ khá hiểm trở. Xăng dầu cũng vậy, được đưa vào chỉ bị kẹt tại Pakistan để phân phối chiến tranh Afghanistan.

Hai người đồng ý bắt đầu hiềm trở lại là Chatman trong tỉnh Kandahar và ở Khyber tại miền Tây

Bßc. Liên quân vßa bß Taliban tßn công tßi đó, và Chính quyßn Pakistan cũng vßa khóa hai ngß thông thßng ngß y vßi lý cß là đß tu bß hß tßng! Pakistan còn chußn bß nghênh chißn vßi các đßn vß nß Đß sau vß khßng bß tßi Mumbai cßa nß ngày 26 tháng 11 năm ngoßi nên đã đßi quân tß biên gißi vßi Afghanistan qua biên gißi nß Đß.

Thông đßp cßa Karachi: hßy cßm chân nß Đß, và Pakistan không có lý do gì gây khßng hoßng nßi bß bßng cách đßt trß các nhóm khßng bß quá khích bên trong hay giúp Mß đßt trß khßng bß tßi Afghanistan.

Vì vßy, vißc Tßng Petraeus đßt thßa thußn vßi Nga vß vißc tißp vßn chißn trßng Afghanistan vào đúng ngày 20 tháng Gißng, khi ông Obama tuyên thß nhßm chßc, mßi là tin đáng chú ý.

Hoa Kß cßn đßng vào A Phú Hßn và đang phßi trß giá vßi Nga cho nhu cßu y.

Khi nhìn vào bßn đß hay quß đßa cßu, mình thßy là ngoài Pakistan, gißi pháp tißp vßn cho Liên quân Mß-NATO thßt ra không nhißu. Mßt là qua bißn Caspian - nhß lßc đßu tßi Armenia đßa qua bißn tßi Turkmenistan và vào A Phú Hßn qua đßo đßt gißa Turkmenistan vßi Uzbekistan. Hai là mß rßng giao lßu vßi Georgia và Turkey qua Hßc hßi và Đßa trung hßi đß vào A Phú Hßn. Ba là... mßn nß lãnh thß Nga trong khu vßc Caspian - chuyßn không đß và không rß. Dù sao còn đß hßn ngß thß tß là qua lãnh thß ... Iran. Ngßn y qußc gia đßu nßm đßi nhß hßng cßa Putin - Liên bang Nga - hay chßng Mß - Tehran.

Trong hoàn cßnh đó, làm sao Tßng thßng Obama có thß yßm trß đß đßt đßi mß chißn trßng Afghanistan? Ông phßi trß giá nhßng gì cho Putin sau khi đß mßt Georgia và Ukraine? Và nßu phßi hy sinh hai đßng mình mßi này thì ăn nói ra sao vßi các đßng mình khác trên thß gißi?

Khi tranh cß, Obama chßa hißu ra nßi khß tâm cßa George W. Bush vßi "cßa nß Âu Châu". Ông đßc đß lußn Âu Châu ca tßng và hßa hßn hßp tác đa phßng vßi Âu Châu đß cùng gißi quyßt thiên hß sß thay vì đßn phßng can thißp kißu Bush. Vß khßng hoßng Ukraine là tißng chuông cßnh báo.

Thß tßng Putin đã dùng khí đßt trung chuyßn qua lãnh thß Ukraine làm vũ khí bßt bí các nßc Âu Châu ngay trong mùa lßnh và gißa cßn khßng hoßng kinh tß. Cußi cùng thì Đßc đã dàn xßp theo tinh thßn thßa hißp. Chßng nhßng Thß tßng Angela đã tßng bác bß đßng cßa Tßng thßng Bush là đón nhßn Georgia và Ukraine vào Minh ßc NATO, lßn này bà còn nhúng tay vào vißc gß bán Yulia Timoshenko cho Valdimir Putin đß mua lßy hoà bình và sß mß áp cho Âu Châu.

Trong vß đßu trí, Putin đã bß đßa tßng chißc. Ông không nói chuyßn vßi toàn khßi Âu Châu, hay Chß tßch Liên hißp Âu Châu tß đßu năm nay là Cßng hoà Tißp, mà tranh thß tßng nßc đß cß chß cßa tßp thß Âu Châu quay trong chân không. Và các nßc Đông Âu cũ hay "Âu Châu mßi" bß thßt thß, hßt còn cß chß bßo vß. Tß chßc có khß năng bßo vß an ninh là NATO thì đang cßn kißt phßng tißn. Có đòi tăng quân cho chißn trßng Afghanistan thì chßng xß Âu Châu nào chßu.

Vì vßy, ßc mß hßp tác Mß-Âu đß gißi quyßt thiên hß sß là mßt sß hßo huyßn mà Obama chß thßy khi tißn đßn vào tòa Bßch ßc. Và nay sß phßi gißi quyßt! Nói cho ngßn gßn, ông sß phßi ngã giá vßi Liên bang Nga cßa Vladimir Putin.

Cái giá yßm có nhßng gì?

Là phßi chính thßc tuyên bß rßng NATO sß cußn cß và bßi bß kß hoßch Đông tißn, cß thß là không nhßn Georgia và Ukraine làm hßi viên nßa? Chuyßn y, nói ra thì nhßc mà thßc tß thì cũng bßt khß vì các hßi viên Tây Âu cßa NATO nhß Đßc và Pháp cũng sß chßng. Đßn nhà nào nhà yßng, mßng ngßi nào ngßi yßng!

Hay là chính thßc tuyên bß rßng NATO sß tß bß kß hoßch thißt lßp lá chßn chißn lßc tßi Cßng hoà Tißp hay Ba Lan và hßt đßn trú các đßn vß trong vùng biên trßn là các hßi viên mßi tßi bißn

Baltic? Nôm na là bìa rìa Estonia, Latvia và Lithuania và hệt bìa o vĩa Đông Âu? Số c m nh và s khĩ tín cĩa Hoa Kĩ có còn gì không sau khi phĩ i tuĩ t thang tháo chĩa nhĩ vĩa?

Mà nào chĩa có Âu Châu?

Cái giá cĩa s hĩ p tác cĩa Nga có thĩ là lĩ i cam kĩ t cĩa Obama là sau khi giĩ i quyĩ t xong chiĩ n trĩ ng Afghanistan, Hoa Kĩ s trĩ t thoĩ khĩ i toàn cĩi Trung Á, ra khĩ i Afghanistan và Kyrgystan chĩ ng hĩ n. Và... hĩ t bĩa o vĩa mĩ t đĩ ng minh chiĩ n lĩ c nĩ m ngang hai lĩ c đĩa Âu-Á và hai cĩi Bĩ c Nam, phía Bĩ c cĩa nĩ n vẫn minh Thiên chúa giáo Tây phĩ ng, phía Nam là Hĩ i giáo tĩ i Trung Đông, tĩ c là xĩ Turkey.

Ngũ u nhiên sao, quĩ c gia này cũng nhĩ Ukraine, nĩ m bên Hĩ c hĩ i và là đĩ t xĩ ng sĩ ng quan trĩ ng cho viĩ c phòng thĩ Đông-Tây.

Nói xa chĩ ng qua nói gĩ n: Liên bang Nga đang trĩ vĩa trong thĩ m nh và đĩ t ra nhĩ ng thách đĩ sinh tĩ cho Hoa Kĩ. Mũ u chĩ t là chiĩ n trĩ ng Afghanistan, là lĩ p trĩ ng cĩa Pakistan hay vai trò kĩ m hĩm cĩa nĩ Đĩ, nhĩ ng chĩ đĩ ng là quyĩ t đĩ nh cĩa Putin, hay các đồn khiũ khĩch cĩa Taliban, cĩa al-Qaeda và các nhóm khĩ ng bĩ tĩ Nam Á. Trĩ c bài toán y, Hoa Kĩ thĩ c sĩ đĩ ng mĩ t mình, chĩ không trông đĩ i đĩ c gì nhiũ u cĩa các đĩ ng minh cĩ hũ u tĩ i Âu Châu.

Còn nhĩ ng đĩ ng minh mĩ i, các quĩ c gia vĩa thoĩ khĩ i chĩ đĩ Xô viĩ t gĩ n hai chĩ c năm trĩ c, hĩ nghĩ sao vĩa Hoa Kĩ? Số lĩ i bĩ hy sinh lĩ n nĩ a? Khĩ ng hoĩ ng không gĩa tĩ ng nĩ mà vĩa làm ta rũng mình trong ngày trĩ ng đĩ i nhĩ t cĩa nĩ c Mĩ. Lĩ i hùng biĩ n rĩ t tĩ cĩa Obama vĩa nhĩ ng cam kĩ t cĩa Hoa Kĩ vĩa i thĩ giĩ i trong bài diĩ n văn nhĩ m chĩ c đã bĩ thĩ c tĩ thách đĩ ngay tĩ khi chĩa phát biĩ u!